

Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2018 r.

29.03.2019 r.

58,7%

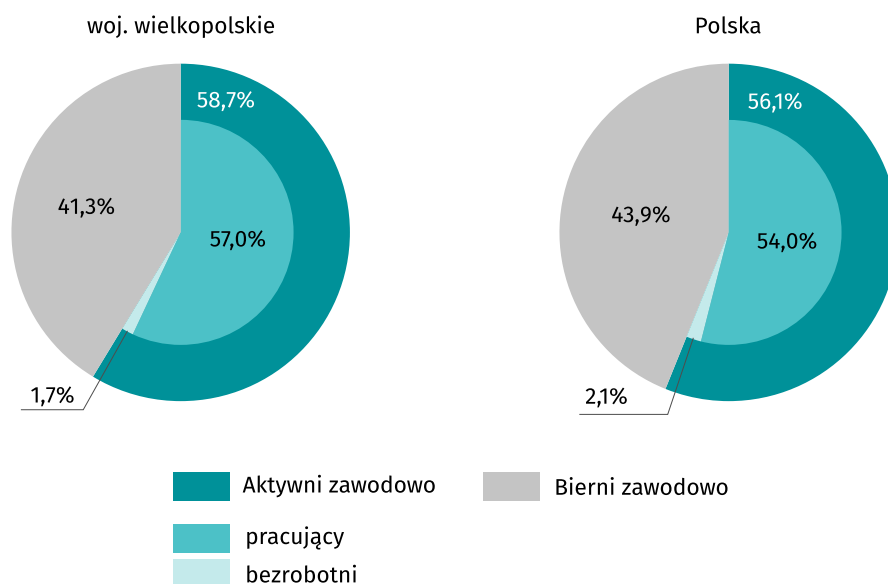
Współczynnik aktywności
zawodowej (wg BAEL)

Ludność aktywna zawodowo w IV kwartale 2018 r. stanowiła 58,7% ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z III kwartałem 2018 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 1,2 p.proc., natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2017 r. zwiększył się o 1,5 p.proc.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według BAEL

W IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 1643 tys. osób, tj. o 2,4% więcej niż w analogicznym kwartale 2017 r. Zbiorowość pracujących, licząca 1595 tys. osób, w ciągu roku zwiększyła się o 3,0%. Biernych zawodowo było 1157 tys., co w skali roku oznacza spadek o 3,7%, a liczba bezrobotnych wynosiła 49 tys., czyli o 12,5% mniej niż w IV kwartale 2017 r.

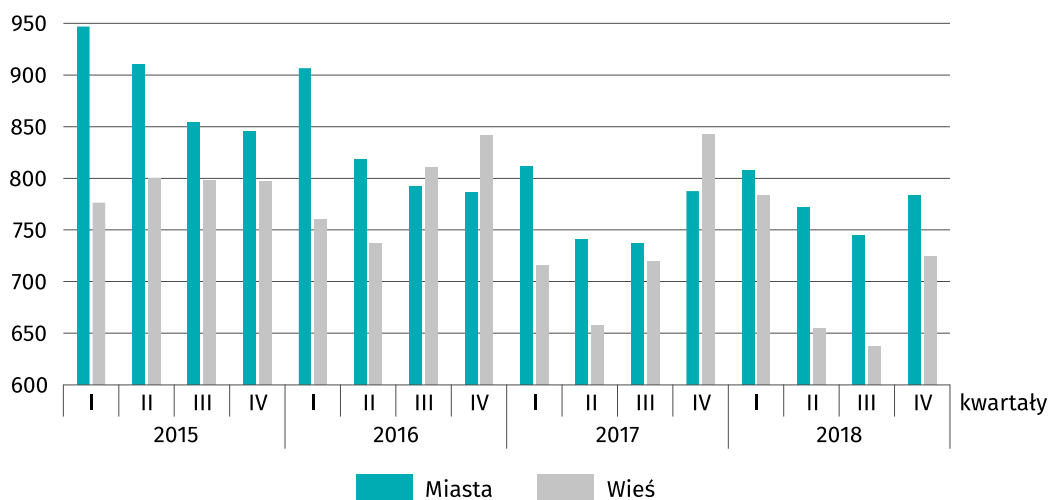
Wykres 1. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej w IV kwartale 2018 r.

Stosunek liczby osób niepracujących do pracujących polepszył się w ujęciu rocznym. W IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim na 1000 pracujących przypadła 756 niepracujących (783 w miastach i 725 na wsi), podczas gdy w analogicznym kwartale 2017 r. – 812 (odpowiednio 788 i 843). W kraju współczynnik ten ukształtował się na poziomie 853 wobec 864 przed rokiem.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w stosunku do wskaźnika notowanego w analogicznym kwartale 2017 r.

Wykres 2. Wskaźnik obciążenia pracujących osobami niepracującymi w ujęciu miasta – wieś

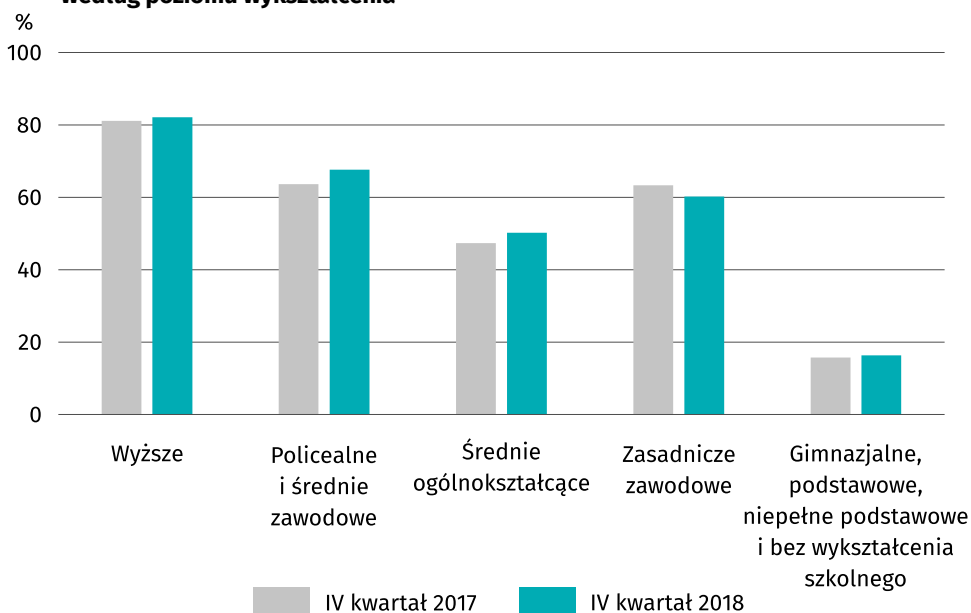
W IV kwartale 2018 r. aktywni zawodowo stanowili 58,7% ogółu ludności województwa wielkopolskiego w wieku 15 lat i więcej, tj. o 1,5 p.proc. więcej niż przed rokiem (największy roczny wzrost wśród województw). W kraju współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się o 0,1 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r. i wyniósł 56,1%.

Pod względem wielkości współczynnika aktywności zawodowej wielkopolskie zajmowało drugą lokatę wśród wszystkich województw, najwyższą jego wartość zanotowano w województwie mazowieckim (60,3%; wzrost o 0,8 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.). Najniższą wartość wskaźnika zaobserwowano w województwie warmińsko-mazurskim (51,9%; spadek o 1,9 p.proc.).

Współczynnik aktywności zawodowej przyjmuje zróżnicowane wartości w zależności od płci. W IV kwartale 2018 r. współczynnik ten w zbiorowości mężczyzn kształtował się na poziomie 68,7%, podczas gdy w przypadku kobiet wynosił 49,4%. Dystans dzielący te dwie wielkości sięgał 19,3 p.proc. i zmniejszył się w skali roku (o 2,1 p.proc.). Mniej zróżnicowane były wartości współczynnika aktywności zawodowej ludności w miastach i na wsi (odpowiednio 57,8% wobec 59,8%). W stosunku do IV kwartału 2017 r. wskaźnik dla ludności miejskiej zwiększył się o 0,1 p.proc., a dla ludności wiejskiej – o 3,3 p.proc.

Współczynnik aktywności zawodowej jest wyraźnie wyższy w populacji mężczyzn

Wykres 3. Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej przyjmował dla osób z wykształceniem wyższym (82,1% wobec 81,1% w IV kwartale 2017 r.), natomiast najniższą – w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (16,3% wobec 15,7%).

Współczynnik aktywności zawodowej jest najwyższy w grupie osób z wykształceniem wyższym

Biorąc pod uwagę kryterium wieku, najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej w IV kwartale 2018 r. zaobserwowano w grupie 35–44 lata (87,2%; wzrost o 0,4 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.). Dla ludności w wieku produkcyjnym wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 78,7%, czyli o 3,0 p.proc. więcej niż przed rokiem.

57,0%

Wskaźnik zatrudnienia
(wg BAEL)

W IV kwartale 2018 r. osoby pracujące stanowiły 57,0% ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z III kwartałem 2018 r. wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się o 2,0 p.proc., natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2017 r. zwiększył się o 1,8 p.proc.

Pracujący w wieku 15 lat i więcej według BAEL

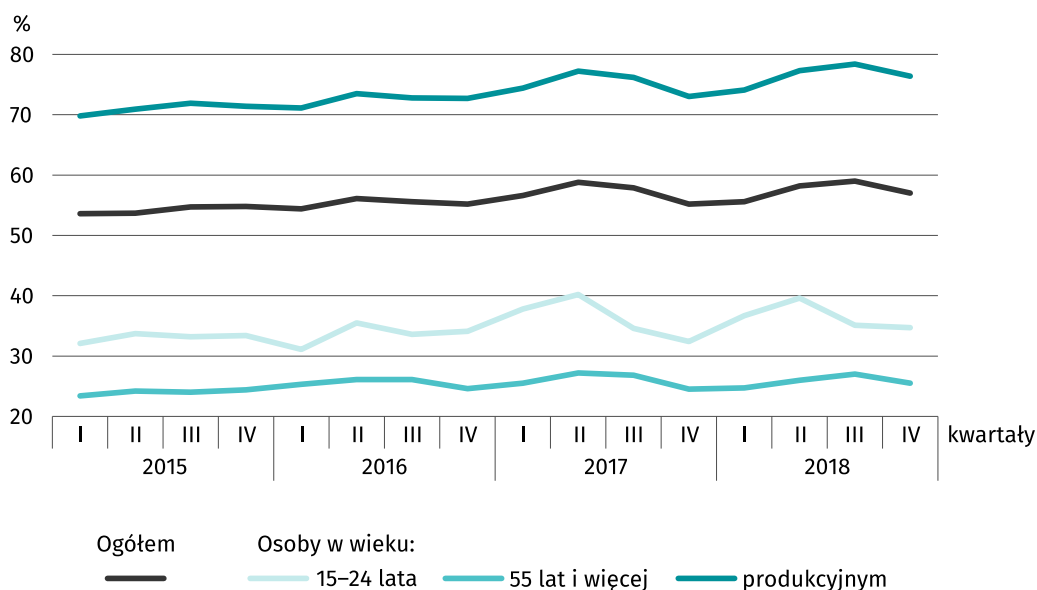
W IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim liczba pracujących wynosiła 1595 tys., tj. o 46 tys. (o 3,0%) więcej niż w analogicznym kwartale 2017 r. (wśród kobiet wzrost liczby pracujących wyniósł 5,6%, a w grupie mężczyzn – o 1,1%). W badanej zbiorowości większość stanowili mężczyźni; w IV kwartale 2018 r. ich udział kształtował się na poziomie 56,4% (wobec 57,4% przed rokiem). Liczba pracujących mieszkańców wsi w skali roku zwiększyła się o 7,3%, natomiast wśród mieszkańców miast zanotowano w tym czasie spadek 0,6%. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 96,6% zbiorowości pracujących.

W IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim pracujący stanowili 57,0% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 54,0%; wzrost o 0,3 p.proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2017 r. zanotowano wzrost poziomu tego wskaźnika o 1,8 p.proc. Wśród mężczyzn wskaźnik zatrudnienia osiągnął 66,8% (w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. wzrost o 0,9 p.proc.), natomiast w grupie kobiet wyniósł 47,8% (wzrost o 2,6 p.proc.). Wskaźnik zatrudnienia był nieco wyższy wśród mieszkańców wsi, gdzie wyniósł 58,0% (wzrost o 3,7 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.), wobec 56,0% w miastach (podobnie jak przed rokiem).

W skali roku liczba pracujących wzrosła niezależnie od płci oraz wśród mieszkańców wsi

Wskaźnik zatrudnienia jest wyraźnie wyższy w populacji mężczyzn

Wykres 4. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej

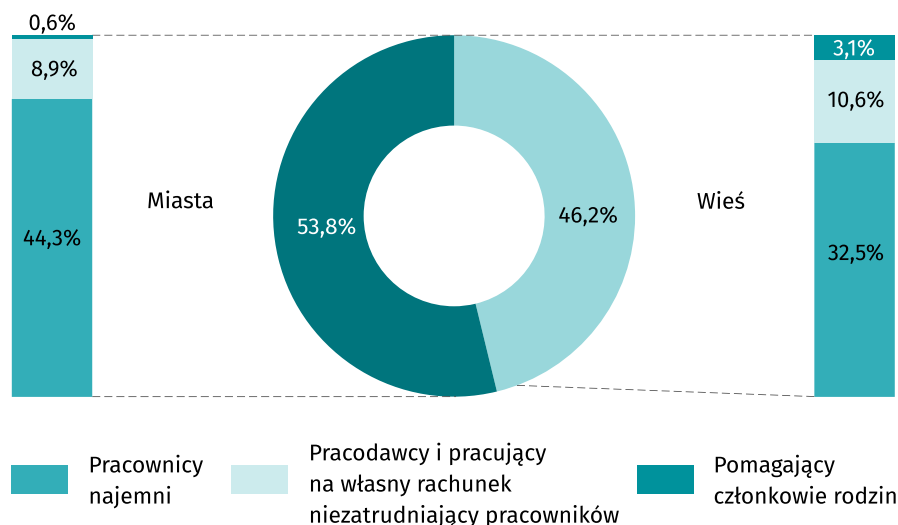
W kraju najwyższy poziom wskaźnika zatrudnienia osiągnął w województwie mazowieckim (58,0%; wzrost w skali roku o 0,7 p.proc.), natomiast najniższą wartość przyjął w województwie warmińsko-mazurskim (49,2%; spadek o 0,7 p.proc.). Pod względem wielkości wskaźnika zatrudnienia wielkopolskie zajmowało drugą lokatę wśród pozostałych województw, jednocześnie zaobserwowano tu największy roczny przyrost tego wskaźnika.

Najniższe wartości wskaźnik zatrudnienia przyjmował wśród osób w wieku powyżej 55 roku życia oraz w grupie osób młodych (15–24 lata). W IV kwartale 2018 r. wartości wskaźnika dla tych grup wieku wyniosły odpowiednio 25,5% (wzrost o 1,0 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.) oraz 34,7% (wzrost o 2,3 p.proc.). Na wysokim poziomie utrzymywała się wartość wskaźnika dla osób w wieku produkcyjnym (76,4% wobec 73,0% w analogicznym kwartale 2017 r.).

Wśród pracujących w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2018 r. największy udział miały osoby z wykształceniem wyższym (30,7% wobec 29,0% przed rokiem). Najmniej liczną grupą były osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (4,6%, przed rokiem 4,7%).

Wśród osób pracujących przeważają osoby z wykształceniem wyższym

Wykres 5. Pracujący według statusu zatrudnienia w ujęciu miasta – wieś w IV kwartale 2018 r.

Podobnie jak w poprzednich okresach, w IV kwartale 2018 r. w strukturze pracujących według statusu zatrudnienia dominowali pracownicy najemni, czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, którzy w liczbie 1225 tys. stanowili 76,8% ogółu pracujących (78,6% w IV kwartale 2017 r.). W większości (77,5%) byli oni zatrudnieni przez pracodawców z sektora prywatnego.

Wśród pracujących przeważają pracownicy najemni

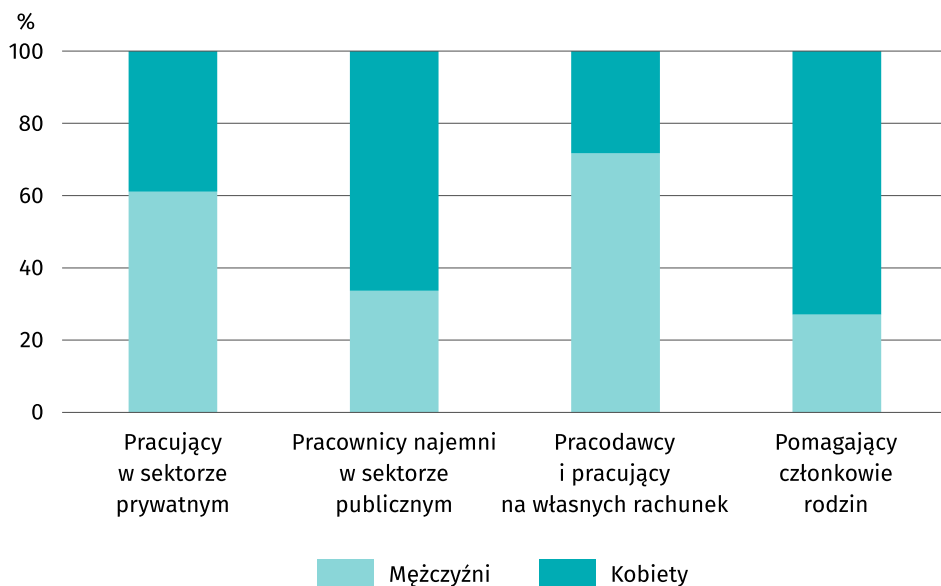
Wśród pracowników najemnych dominowały osoby wykonujące pracę na czas nieokreślony (stałą). W IV kwartale 2018 r. udział tej grupy ukształtował się na poziomie 76,8%, tj. 2,3 p.proc. wyżej niż przed rokiem. Odsetek pracowników najemnych zatrudnionych na czas określony wyniósł 23,3%, co oznacza spadek o 2,2 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.

Zwiększyła się liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (o 5,1% do 311 tys.), a udział tej kategorii pracujących w ciągu roku zwiększył się o 0,4 p.proc. do 19,5%. Liczba pomagających członków rodzin ukształtowała się na poziomie 59 tys. (wzrost o 73,5% w stosunku do IV kwartału 2017 r.); w grupie tej większość stanowili mieszkańcy wsi (50 tys., tj. 84,7%).

W skali roku wzrosła liczba pracujących niezależnie od statusu zatrudnienia

Struktura pracujących według płci różni się w poszczególnych grupach pracujących w podziale według statusu zatrudnienia. Przewaga liczebna mężczyzn widoczna była w grupie pracujących w sektorze prywatnym oraz wśród pracodawców i pracujących na własny rachunek (61,1% i 71,7% w IV kwartale 2018 r. wobec 62,0% i 70,9% w analogicznym okresie 2017 r.). Kobiety przeważały wśród pracowników najemnych w sektorze publicznym oraz w grupie pomagających członków rodzin (odpowiednio: 66,3% i 72,9% wobec 63,5% i 67,6%).

Wykres 6. Struktura pracujących według płci oraz statusu zatrudnienia w IV kwartale 2018 r.

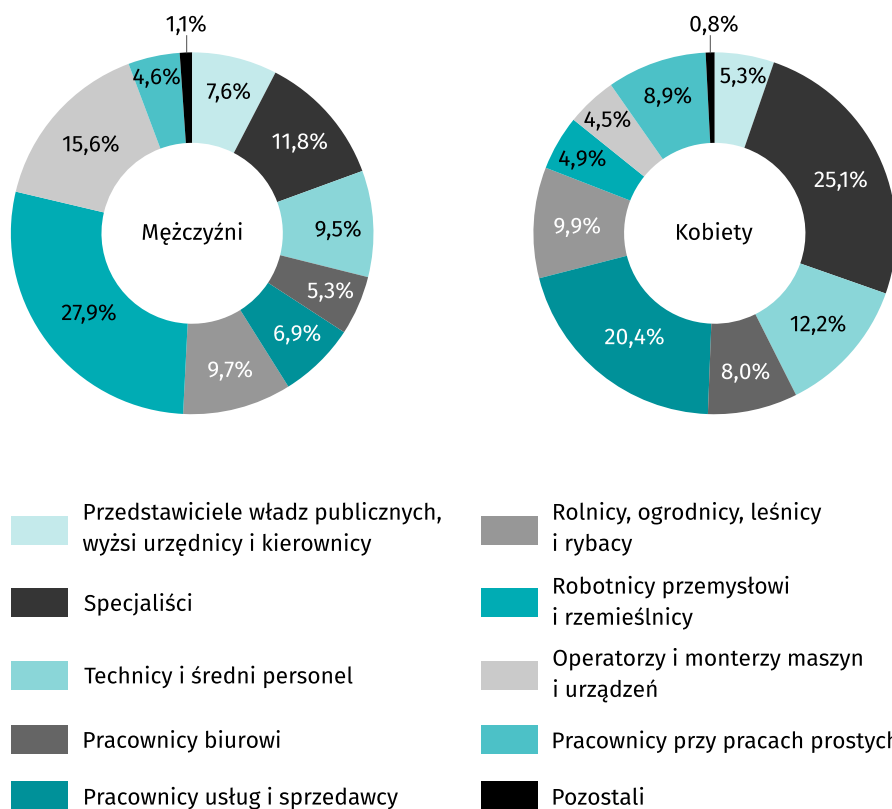

Pracujący w sektorze prywatnym w IV kwartale 2018 r. stanowili 82,7% ogółu pracujących, czyli o 0,9 p.proc. więcej niż przed rokiem. Odsetek pracujących w rolnictwie indywidualnym zwiększył się w tym czasie o 2,4 p.proc. i wyniósł 9,7%.

W strukturze pracujących według grup zawodów najliczniejszą zbiorowość stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (17,9%) oraz specjaliści (17,6%). W grupie mężczyzn odsetek robotników przemysłowych i rzemieślników był większy i sięgał 27,9%. Wśród kobiet dominowały dwie kategorie zawodów: specjaliści (25,1%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (20,4%).

Wśród pracujących przeważają robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz specjaliści

Wykres 7. Struktura pracujących według grup zawodów w IV kwartale 2018 r.

W IV kwartale 2018 r. 72,4% pracujących przepracowało (w badanym tygodniu) 40 godzin i więcej (70,4% w miastach, 74,8% na wsi). Udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy wyniósł 9,8% w przypadku przepracowanych od 30 do 39 godzin tygodniowo i 8,7% – od 20 do 29 godzin. Mniej niż 20 godzin tygodniowo przepracowało 3,4% badanej zbiorowości pracujących.

Struktura pracujących według płci różni się w zależności od liczby przepracowanych godzin. W grupie pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy, tj. poniżej 20 godzin tygodniowo, od 20 do 29 godzin przeważały kobiety (odpowiednio 58,2% i 63,0%). Wraz ze wzrostem liczby godzin przepracowanych tygodniowo, tj. od 30 do 39 godzin oraz 40 godzin i więcej, wśród pracujących zaczynają przeważać mężczyźni (odpowiednio 55,4% i 60,9%).

3,0%

Stopa bezrobocia (wg BAEL)

Osoby bezrobotne w IV kwartale 2018 r. stanowiły 3,0% ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej. Stopa bezrobocia zwiększyła się o 1,5 p.proc. w porównaniu z III kwartałem 2018 r., natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2017 r. zmniejszyła o 0,5 p.proc.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2018 r. zmniejszyła się w stosunku do analogicznego kwartału 2017 r., ale wzrosła w porównaniu z III kwartałem 2018 r.

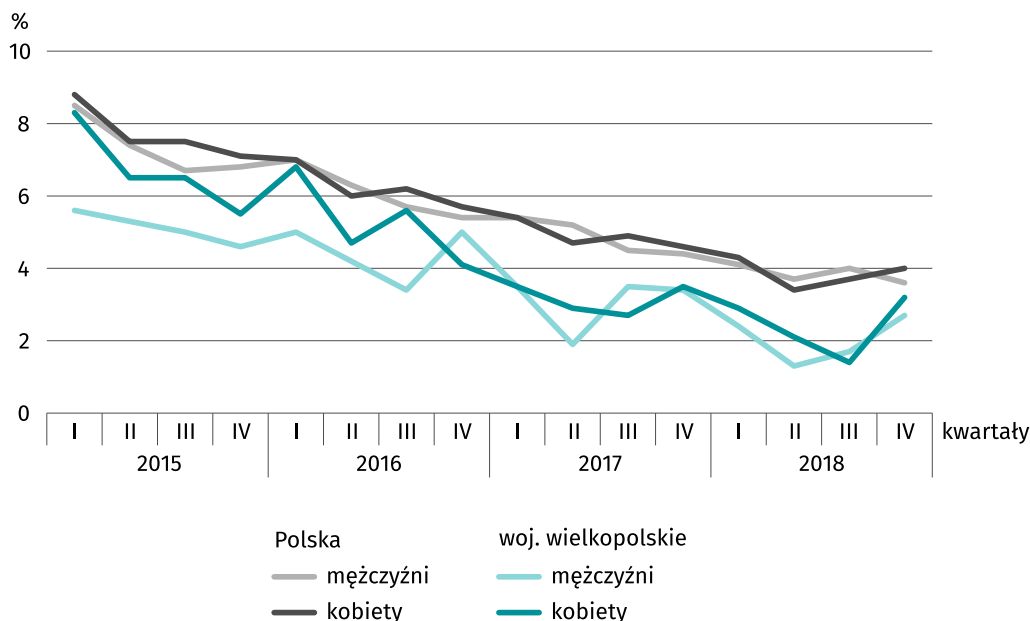
Bezrobotni według BAEL

W IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim zbiorowość bezrobotnych (zgodnie z definicją bezrobotnego stosowaną w BAEL) liczyła 49 tys. osób i w ciągu roku zmniejszyła się średnio o 12,5%. Największy spadek zanotowano wśród mieszkańców wsi – o 21,4% oraz w grupie mężczyzn – o 19,4%. W zbiorowości kobiet w tym czasie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 4,2%, a wśród mieszkańców miast – o 7,1%.

Spadek w skali roku liczby bezrobotnych odnotowano niezależnie od płci i miejsca zamieszkania

Wśród bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36,7% wobec 51,8% w IV kwartale 2017 r.). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w grupie wieku 15–24 lata (28,6% wobec 19,6%).

Wykres 8. Stopa bezrobocia

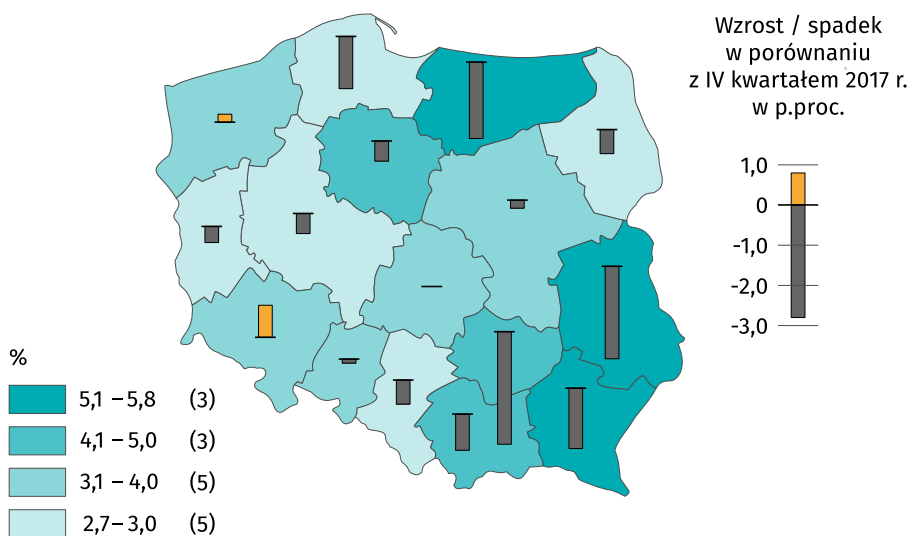
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15 lat i więcej (czyli udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2018 r. wyniosła 3,0%, tj. o 0,5 p.proc. mniej niż w analogicznym okresie 2017 r. W Polsce stopa bezrobocia była wyższa i ukształtowała się na poziomie 3,8%, tj. o 0,7 p.proc. mniej niż w IV kwartale 2017 r. Stopa bezrobocia była wyższa w grupie kobiet i wynosiła 3,2% (o 0,3 p.proc. mniej niż w IV kwartale 2017 r.) wobec 2,7% w zbiorowości mężczyzn (spadek o 0,7 p.proc.). Stopa bezrobocia zarówno w miastach jak i na wsi ukształtowała się na poziomie 2,9%, przy czym w miastach w skali roku zanotowano spadek tego wskaźnika o 0,2 p.proc., a na wsi odnotowano w tym czasie spadek o 1,0 p.proc. Dla osób w wieku produkcyjnym ten miernik bezrobocia zmniejszył się o 0,6 p.proc. do 3,0%.

Spadek stopy bezrobocia obserwowano niezależnie od płci i miejsca zamieszkania

Stopa bezrobocia jest wyższa w populacji kobiet

Pomorskie było województwem o najniższej stopie bezrobocia (2,7%, spadek o 1,3 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2017 r.); najwyższy wskaźnik zanotowano w tym czasie w województwie podkarpackim (5,8%, o 1,5 p.proc. mniej niż przed rokiem). Pod względem wielkości stopy bezrobocia oraz jej rocznego spadku wielkopolskie plasowało się w środkowej części listy województw.

Wykres 9. Stopa bezrobocia według województw w IV kwartale 2018 r.

W nawiasach podano liczbę województw.

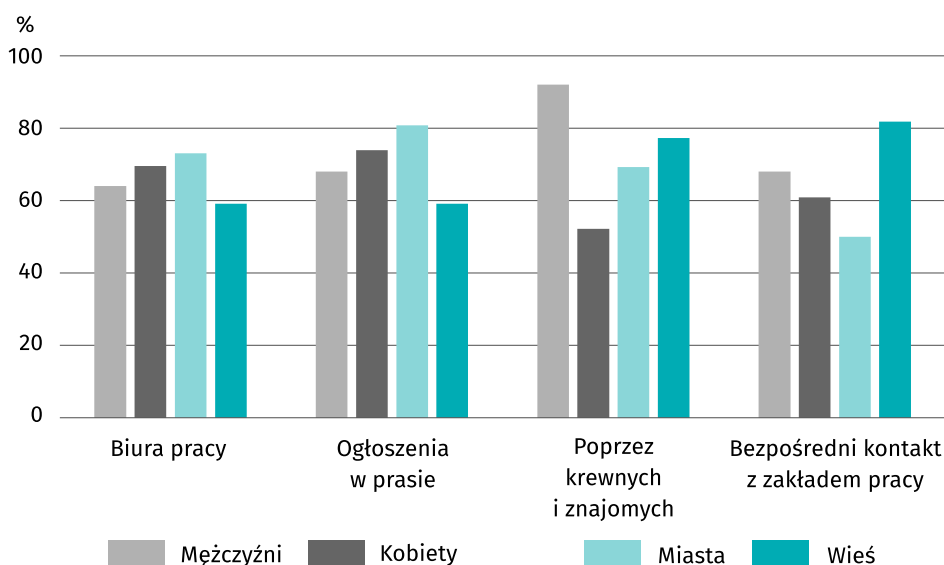
W IV kwartale 2018 r. w grupie bezrobotnych przeważały osoby, które powracają do pracy po przerwie – ich udział kształtował się na poziomie 42,9% (w skali roku wzrost o 5,4 p.proc.). Udział osób, które straciły pracę kształtował się na poziomie 18,4% (o 19,1 p.proc. mniej niż w IV kwartale 2017 r.).

W województwie wielkopolskim przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2018 r. w skali roku skrócił się o połowę i wyniósł 7,8 miesiąca. Najkrótszy przeciętny czas poszukiwania pracy zaobserwowano w grupie mężczyzn (7 miesięcy) oraz wśród mieszkańców wsi (5,3 miesiąca). Przeciętny czas poszukiwania pracy w grupie kobiet wynosił 8,7 miesiąca, a wśród mieszkańców miast – 9 miesięcy.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wynosił 7,8 miesiąca

Wśród osób pozostających bez pracy najliczniejszą zbiorowość tworzyli bezrobotni poszukujący pracy do 3 miesięcy łącznie (53,1% wobec 28,6% w IV kwartale 2017 r.). Bezrobotni poszukiwali pracy najczęściej poprzez krewnych i znajomych oraz ogłoszenia w prasie (71,4% oraz 69,4%; przed rokiem odpowiednio: 87,5% oraz 66,1%).

Wykres 10. Wybrane metody poszukiwania pracy^a przez bezrobotnych w IV kwartale 2018 r.

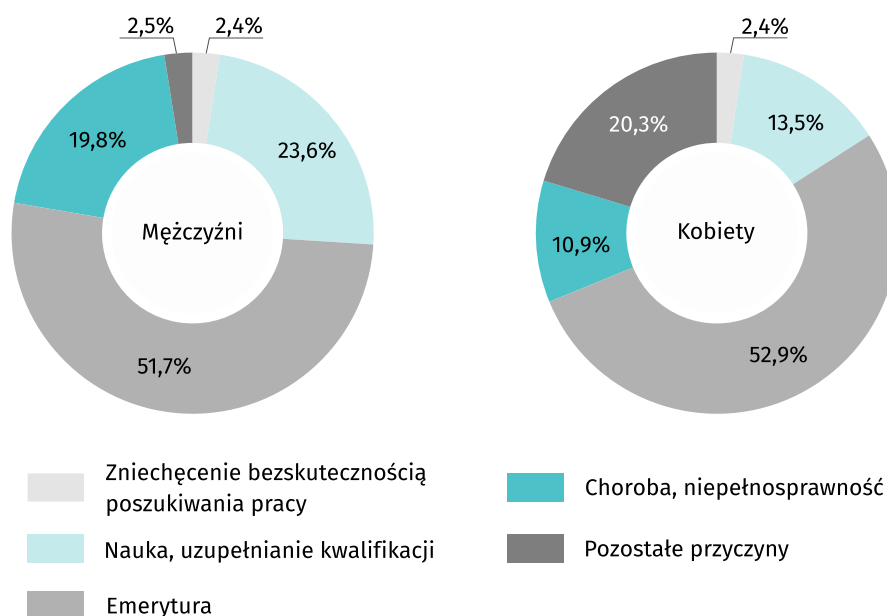
^a Bezrobotni mogli wybierać kilka metod poszukiwania pracy.

Bierni zawodowo według BAEL

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2018 r. liczyła 1157 tys. i stanowiła 41,3% ogółu ludności powyżej 15 roku życia. W grupie tej nadal przeważały kobiety (736 tys. wobec 420 tys. mężczyzn). W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 3,7%, przy czym największy spadek zanotowano w grupie kobiet oraz wśród mieszkańców wsi – odpowiednio o 5,0% i 7,1%. Liczba biernych zawodowo w grupie mężczyzn spadła w skali roku o 1,9%, a wśród mieszkańców miast zanotowano w tym czasie spadek o 0,9%.

Większość biernych zawodowo (55,7%; 54,2% w IV kwartale 2017 r.) mieszkała w miastach. W zbiorowości biernych zawodowo dominowały osoby w wieku 55 lat i więcej (64,6% badanej grupy) oraz osoby z najniższym wykształceniem, tj. gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (33,6%). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 37,1% zbiorowości biernych zawodowo.

Wykres 11. Struktura biernych zawodowo według przyczyn bierności w IV kwartale 2018 r.

W IV kwartale 2018 r. bierni zawodowo w województwie wielkopolskim jako główne przyczyny bierności wskazywali: emeryturę (52,4% badanej zbiorowości), naukę i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych (17,0%) oraz chorobę i niepełnosprawność (14,2%). W analogicznym okresie 2017 r. wskaźniki te kształtowały się na poziomie odpowiednio: 47,8%, 17,1% i 15,3%. Odsetek osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy, tj. brakiem szans na otrzymanie odpowiedniego zatrudnienia lub wyczerpaniem możliwości znalezienia pracy, wyniósł 2,4% (przed rokiem osiągnął wartość 2,8%).

Spadek w skali roku liczby osób biernych zawodowo niezależnie od płci i miejsca zamieszkania

Najczęstszą przyczyną bierności zawodowej była emerytura

Tablica 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

A. Według statusu na rynku pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w tys.			IV kw. 2017 = = 100	III kw. 2018 = = 100
PRACUJĄCY					
OGÓŁEM	1549	1651	1595	103,0	96,6
mężczyźni	889	899	899	101,1	100,0
kobiety	659	752	696	105,6	92,6
Miasta	862	876	857	99,4	97,8
Wieś	687	775	737	107,3	95,1
BEZROBOTNI					
OGÓŁEM	56	26	49	87,5	188,5
mężczyźni	31	16	25	80,6	156,3
kobiety	24	11	23	95,8	209,1
Miasta	28	17	26	92,9	152,9
Wieś	28	9	22	78,6	244,4
BIERNI ZAWODOWO					
OGÓŁEM	1202	1122	1157	96,3	103,1
mężczyźni	428	429	420	98,1	97,9
kobiety	775	692	736	95,0	106,4
Miasta	651	636	645	99,1	101,4
Wieś	551	485	512	92,9	105,6

B. Według podstawowych wskaźników

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w %			wzrost/spadek w porównaniu z	
				IV kw. 2017	III kw. 2018
					w p.proc.
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ					
OGÓŁEM	57,2	59,9	58,7	+1,5	-1,2
mężczyźni	68,3	68,0	68,7	+0,4	+0,7
kobiety	46,9	52,4	49,4	+2,5	-3,0
Miasta	57,7	58,4	57,8	+0,1	-0,6
Wieś	56,5	61,8	59,8	+3,3	-2,0
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA					
OGÓŁEM	55,2	59,0	57,0	+1,8	-2,0
mężczyźni	65,9	66,8	66,8	+0,9	0,0
kobiety	45,2	51,7	47,8	+2,6	-3,9
Miasta	56,0	57,3	56,0	+0,0	-1,3
Wieś	54,3	61,1	58,0	+3,7	-3,1
STOPA BEZROBOCIA					
OGÓŁEM	3,5	1,5	3,0	-0,5	+1,5
mężczyźni	3,4	1,7	2,7	-0,7	+1,0
kobiety	3,5	1,4	3,2	-0,3	+1,8
Miasta	3,1	1,9	2,9	-0,2	+1,0
Wieś	3,9	1,1	2,9	-1,0	+1,8

Opracowanie merytoryczne:
Agnieszka Bieniek
Dział Opracowań Zbiorczych
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 315
e-mail: a.bieniek@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 320, 61 2798 323
e-mail: e.gruntmejer@stat.gov.pl
e-mail: m.siniecka@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot-Brzezińska
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot-brzezinska@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl

[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Monitoring rynku pracy. Kwartalna informacja o rynku pracy w czwartym kwartale 2018](#)

[Inne opracowania zawierające wyniki tych badań: stat.gov.pl → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy - Rynek pracy](#)

[Strateg → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\) → Rynek pracy](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Aktywność ekonomiczna](#)

[Pracujący według BAEL, NSP 2002 i NSP 2011](#)

[Bezrobotni według BAEL, NSP 2002 i NSP 2011](#)

[Ludność bierna zawodowo według BAEL, NSP 2002 i NSP 2011](#)